

חַת־ת לַיּוֹם חֲמִישִׁי פָּרַשַׁת תְּלָדוֹת כ"ט חֲשׁוֹן ה'תשפ"ו

מְקַדֵּשׁ לַמַּעַן בְּטַחֲוֹן יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
"אֶרֶץ אֲשֶׁר תָּמִיד עֵינֵי ה' אֶלְקֶיךָ בָּהּ"

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמִישׁ / חֲמִישִׁי עִם רִשִׁי

אֲבִימֶלֶךְ הִגִּיעַ לְבָאָר שֶׁבַע כְּדִי לְכָרוֹת בְּרִית שְׁלוֹם עִם יִצְחָק הַיּוֹת וְהֵם גָּרְשׁוּ אוֹתוֹ קוֹדֶם וְחָשְׁשׁוּ שִׁיעָנְשׁוּ.
יִצְחָק וְאֲבִימֶלֶךְ: יִצְחָק בָּרַת בְּרִית שְׁלוֹם עִם אֲבִימֶלֶךְ פִּיכּוֹל שֶׁר צָבָאוּ וְחִבְרִיו. הוּא עָרַךְ סְעוּדָה וְהֵם שָׁתוּ יַחַד. בִּבְקָר הֵם הִבְטִיחוּ בִּינֵיהֶם שֶׁלֹּא יִזְקּוּ אֶחָד לַשֵּׁנִי וְיִצְחָק שָׁלַח אוֹתָם לְבֵיתָם.
בְּאוֹתוֹ יוֹם, הִגִּיעוּ עַבְדֵי יִצְחָק וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁהֵם סוֹף סוֹף מֵצְאוּ מִים בְּבָאָר שֶׁחֲפָרוּ. יִצְחָק קָרָא לְבָאָר שֶׁבַע מִלְשׁוֹן שְׁבוּעָה- הַבְּטָחָה. וְלָכֵן הֵם הִחְלִיטוּ לְקָרָא לַמָּקוֹם בָּאָר שֶׁבַע וְכָךְ נֹתֵר הַשֵּׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

~

נִשּׁוֹת עָשׂוּ הָרַעוֹת : בְּשִׁמְלָאוֹ לַעֲשׂוֹ 40 , הוּא זָכַר שִׁיִּצְחָק הִתְחַתֵּן בְּגִיל 40 וְהִחְלִיט גַּם הוּא לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ אָבִיו וּלְהִתְחַתֵּן. הוּא נָשָׂא שְׁתֵּי נָשִׁים אֶהְלִיבָמָה וְעֵדָה אֲבֵל קָרָא לָהֶן יְהוּדִית וּבִשְׁמַת כְּדִי לָגֵרם לְיִצְחָק לְחֹשֶׁב שֶׁהוּא צָדִיק. (יְהוּדִית הַכּוֹנֶה מִיִּשְׁהָי שִׁיּוּדָעַת – יוֹדָעַת שֶׁעֲבוּדָה זָרָה אֵינָה נְכוֹנָה, וּבִשְׁמַת הַכּוֹנֶה – אֵשֶׁת הַבְּשָׁמִים. הִיא קִבְּלָה אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה בְּגִלָּל שֶׁהִקְטִירָה בְּשָׁמִים לַעֲבוּדָה זָרָה. אֲבֵל עָשׂוּ טַעַן שֶׁזֶה מִכִּיּוֹן שֶׁעָשְׂתָה מַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁאֵנָשִׁים אֶהָבוּ כְּמוֹ בְּשָׁמִים מְתוֹקִים). הַנָּשִׁים הָאֵלֶּה הִעְצִיבוּ אֶת יִצְחָק וְרִבְקָה בְּגִלָּל שֶׁהִיא לָהֶן הַחֲצָפָה לַעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה מוֹל יִצְחָק וְרִבְקָה.

~

23 שָׁנִים אַחֲרֵי שֶׁעָשׂוּ הִתְחַתֵּן, יִצְחָק כָּבַר הַזֶּדֶקָן. הָעֵשֶׂן שֶׁעָלָה מִהִקְטֹרֶת שְׁנִשּׁוֹת עָשׂוּ הִקְטִירוּ לַעֲבוּדָה זָרָה גֵרָם לוֹ לְהִתְעוֹר וְלֹא לָרְאוֹת כָּל כָּךְ, וּבִנוֹסָף הַדְּמָעוֹת שֶׁל הַמַּלְאָכִים בְּשַׁעַת הָעֶקְדָה גַּם הֵם הִקְשׁוּ עַל רִאֲיָתוֹ. ה' עָשָׂה זֹאת כְּדִי שִׁיעָקֵב יוֹכֵל לְהִתְחַכֵּם וּלְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הַבְּרָכוֹת.

יִצְחָק רוֹצֵה לְבָרֵךְ אֶת יְלָדָיו: לְיִצְחָק הָיְתָה בְּרָכָה לְאֲרִיכוֹת יָמִים. כְּשֶׁהוּא הָיָה בֶּן 123 הוּא חָשַׁב שִׁיתְכּוֹן שֶׁה' מִתְכַּוֵּן לְאֶרֶץ חַיִּים בְּזֶה וְהִחְלִיט לְהַעֲבִיר אֶת הַבְּרָכוֹת לְבָנָיו לִפְנֵי שֶׁהוּא מְסַתֵּלֵק מִן הָעוֹלָם.

למרות שיצחק ראה את עשו עושה מעשים לא טובים, הוא קנה שאם הוא יקבל את הברכה, הוא ישתמש בכח הזה כדי לעבד את ה'. לכן יצחק קרא לעשו ואמר לו שהוא מזדקן. כדי לתת את הברכה הראויה הוא צריך לראות הוכחה לכך שעשו ראוי לברכה. לכן בקש מעשיו להשחזי את סבינו, לצוד בהמה ולשחט אותה עבור יצחק לאכל.

יעקב מקבל את ברכתו של עשו: רבקה שמעה את יצחק מדבר עם עשו. כשעשו יצא לציד (לגנב, אם הוא לא יצליח לצוד), רבקה אמרה ליעקב את מה שיצחק אמר לעשו. היא אמרה ליעקב לקחת שני עזים מהצאן של יצחק, היות וזה מה שיצחק כתב לה לקחת מדי יום. רבקה תשתמש בעז אחת עבור קרבן פסח (היות ויום זה היה ערב פסח) ובישלה את השניה שטעמה יהיה בטעם הצבי, שניצוד בשדה, כדי לתת ליצחק על מנת שיתן את הברכות ליעקב ולא לעשו.

יעקב חשש, ואמר לאמו "אינני שעיר כמו עשו, ואם אבא יגע בי הוא ידע מיד שאינני עשו, הוא ידע שאני מערים עליו ועלול לקלל אותי במקום לתת לי ברכה".

רבקה אמרה לו לא לחשש, ורק לשמע בקולה. יעקב אכן עשה זאת, רבקה בשלה את הבשר והכינה לחם. אז היא לקחה את בגדי הציד המיוחדים של עשו והלבישה אותם על יעקב. (בגדים אלו היו שיכים לנמרוד, אך עשו הרג אותו וגזל את בגדיו. עשו לא סמך על נשותיו וחשש שהן יגנבו את הבגדים ממנו, לכן שמר את הבגדים אצל אמו, רבקה). רבקה הלבישה ליעקב עור עזים שעיר על זרועותיו ועוד עור על צווארו. יעקב לקח את האכל והלך ליצחק. יעקב פנה אליו ואמר "אבא" ויצחק ענה לו "הנני, מי אתה? בני?" יעקב ענה "אנוכי, עשו בכורך". יעקב ענה כך בגלל שהוא לא רצה לשקר. "עשיתי מה שבקשת" אמר יעקב, היות ותמיד הקפיד לישם את מה שאביו בקש ממנו, כך שגם כאן לא היה זה שקר. אבל יצחק עדין חשב שזהו עשו המתכוון לומר לו שיצא לצוד כמו שאביו אמר לו.

"בבקשה אכול, כדי שתוכל לברך אותי" אמר יעקב. יצחק הפתע לגלות שעשו חזר כל כך מהר אבל יעקב אמר "ה' עזר לי למצא את הבהמה מהר". משפט זה עורר את חשדו של יצחק, זה לא נשמע כמו עשו! כך עשו לא נוהג לדבר. יצחק אמר ליעקב להתקרב אליו כדי שיוכל למשש אותו ולוודא שאכן זהו עשו. כשיצחק נגע בידי יעקב הן הרגישו שעירות בגלל עור העזים, כמו ידיו של עשו. יצחק אמר: "הקול קול יעקב והידים ידי עשו" – אתה מדבר כמו יעקב, אבל הידים שלך מרגישות כמו עשו. היות והיה נדמה לו שזהו עשו, יצחק התכוון לתת לו את הברכה. "האתה הוא באמת עשו?" הוא שאל. "אני" ענה יעקב (שוב, הוא לא רצה לשקר). "בבקשה הגש לי את האכל כדי שאוכל לברךך" ויעקב קים את בקשת אביו והביא לו אכל ויין לשותות. יצחק בקש מיעקב לנשק אותו. יעקב התקרב ונשק אותו. קרה נס, שעור הבהמה שבדרך כלל יש לו ריח לא נעים, הריח כמו הריח בגן עדן. יצחק אמר, היות ויש לך ריח כמו של גן עדן, שבו ה' נתן את הברכות, הדבר מוכיח שאתה ראוי לברכות האלה.

תהלים / יום כ"ט לחדש פרקים ק"מ-קמ"ד

בסוף ספר התהלים אהל יוסף יצחק, מדפסים מכתבים רבים ובהם ספורים המלמדים על חשיבות אמירת התהלים. הנה סיפור אחד מהם: בתקופת הבעל שם טוב היתה גזרה שמשהו לא טוב חס ושלום יקרה לעירה יהודים. נשמת הבעל שם טוב עלתה לשמים ושם הוא ראה שאין שום דבר שאפשר לעשות כדי לשנות את הגזרה. אולם לפני שנשמתו שבה למטה, הוא ראה אור מאד חזק מאיר מאחת הפינות בגן עדן. הבעל שם טוב שאל מי זה ונאמר לו שהאור מגיע מיהודי כפרי שאומר תהלים חמש פעמים מדי יום תוך כדי עבודתו.

הבעל שם טוב נסע לאותו יהודי ושאל אותו: לו ידע שבאמצעות העולם הבא שלו יוכל להציל ישוב יהודי, האם היה עושה זאת? היהודי ענה אם יש לי כזה עולם הבא, כמובן שאסכים" וכך בטלה הגזרה. זהו סיפור אחד מני רבים המראים את חשיבות ויקר אמירת התהלים אצל ה'.

תניא / קונטרס אחרון סימן ג' (כ"ט מרחשון שנה פשוטה)

האם זה משנה מה בדיוק חושבים בשעת התפלה או העקר הוא לומר את המלים? פעם נכנס האדמו"ר הזקן לישיבה שסרבו ללמד בה חסידות ולהקדיש זמן לעבודת התפלה ואמר "מלא כאן בתורה". חסידים לא הבינו מדוע האדמו"ר הזקן אמר זאת על הישיבה. האם הוא לא למד שיש ללמד חסידות כדי ללמד תורה?

האדמו"ר הזקן הסביר שהמחשבות שחושבים נכנסות למלות התפלה והלמוד שלנו בשלומדים ומתפללים בגלל אהבת ה' ורוצים להתנהג כפי שהוא רוצה, מלאכים מחבקים ומנשקים את המלים האלו ומביאים אותן לה' אבל אם במקום זה המחשבה היא איך לגרום לכל מי שסביבנו לחשב שאנו מיחדים בגלל שאנו לומדים תורה או חושבים מחשבות טפשיות באמצע התפלה, הרי שהמלים האלו "נתקעות" ולא יכולות לעלות לה'.

הישיבה ההיא הייתה מלאה בתורה. היא הייתה מלאה בתורה של האנשים שלא חשבו מחשבות ראויות בעת שהתפללו או למדו, לכן מילות התורה "נתקעו" למטה בישיבה במקום לעלות לה'.

היום יום / כ"ט חשוון

היום, בשנה בה נכתב "היום יום" זו הייתה שבת מברכים בסלו. הרבי מזכיר לומר את כל התהלים בהשכמה לפני התפלה.

האדמו"ר הרי"צ תקן תקנה לומר מדי יום את התהלים של אותו יום במנין לאחר התפלה. היום לומדים על מה שאמר הרבי הרי"צ על תקנה זו.

אמירת תהלים היא מיחדת מאוד, כה מיחדת שאנו אפילו לא יכולים לדעת אלו דברים היא פועלת וכמה נחת יש מכך לה'. אבל דבר אחד אנו יודעים, על ידי שמירה על תקנה זו, ה' יברך אותנו בבריאות, פרנסה ונחת מהמשפחות שלנו ויתן טוב בגשמיות וברוחניות לכל היהודים.

ספר המצוות / מצות לא תעשה ר"נ

המצוה היומית, **מצות לא תעשה ר"נ**, היא שאסור להונות אנשים בשמוכרים להם דברים. למשל אסור למכור חפץ יותר מכפי שווי האמת.

רמב"ם / הלכות מכירה פרקים ז', ח', ט'

היום לומדים עוד על מכירה וקניה על פי התורה ובמיחד מה קורה אם אדם מתחרט ומשנה את דעתו באמצע.

פרק ז' - מלמד שאם אדם שלם על דבר אבל לא סיים לקנות אותו על פי כל הפרטים שהתורה אומרת, הוא לא צריך לקחת את זה בסוף, אבל זו לא הנהגה יהודית. בית הדין אומר על כך שה' שמעניש גוים שלא מתנהגים יפה יעניש גם אותו על כך שהתנהג כמו גוי (מכנים זאת – קבל "מי שפרע").

פרק ח' - לומדים הרבה הלכות מתי אדם יכול לשנות את דעתו או אסור לו אחרי קניה של משהו.

פרק ט' - הרמב"ם מלמדנו שההלכה שונה אם משהו נקנה עבור בית המקדש או כדי לטפל ביתומים.

דרכי החסידות / אמירת תהלים

ב"היום יום" למדנו על חשיבות אמירת תהלים

בסוף ספר התהלים – אהל יוסף יצחק, מדפסים מכתבים רבים ובהם ספורים המלמדים על חשיבות אמירת תהלים. להלן אחד מספורים אלו:

בימי הבעל שם טוב, היתה פעם גזרה שחם ושלום משהו לא טוב יקרה לאיזו עירה יהודית. נשמת הבעל שם טוב עלתה לשמים והוא ראה שאין שום דבר שנתן לעשות כדי לשנות את הגזרה. אבל תכף לפני שנשמתו ירדה חזרה, הוא ראה אור גדול מאוד במקום אחד בגן עדן. הוא שאל מי זה ואמרו לו שהאור בוקע מיהודי בעירה שאומר תהלים חמש פעמים במשך היום תוך כדי עבודתו. הבעל שם טוב נסע ליהודי הזה ושאל אותו, אם היה יודע שבעולם הבא שלו יוכל להציל עירה יהודית, האם יסכים לעשות זאת. תשובתו היתה, אם יש לי כזה עולם הבא בודאי שאציל. והגזרה בטלה. זהו ספור אחד מתוך רבים המראים לנו עד כמה יקרה בעיני ה' אמירת תהלים.

תפלה / שמע

מקדש לעלוי נשמת סבתנו האהובה נחמה ציפה בת ר' שמעיה ע"ה גודמן

החלק הבא בתפלה המגיע אחרי פסוקי דזמרה הוא קריאת שמע. שמע הוא לא רק קטע חשוב בתפלה. קריאת שמע היא מצוה בפני עצמה. מצוה מהתורה לקרא קריאת שמע מדי יום.

אמירת שמע מסייעת לקיום מצוות נוספות. למדנו בספר המצוות שיש מצוה לדעת שה' אחד, ולהיות מוכנים לעשות כל מה שה' דורש מאתנו – לקבל על מלכות שמים. במשפט הראשון בקריאת שמע כתוב – שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. – המילה אחד עוזרת בהבנת אחדות ה'. במילה אחד יש שלוש אותיות:

א' – האות הראשונה בא'-ב' והערך בגימטריה הוא 1 – ה' יחיד בעולמו, יש רק ה' אחד ואין עוד מלבדו.

ח' – הערך בגימטריה הוא 8 – ה' המלך של שבעת הרקיעים והארץ שתחתיה.

ד' – ערך בגימטריה 4 – ה' מולך על ארבעת רוחות השמים: צפון, דרום, מזרח, מערב.

ראה שלחן ערוך האדמו"ר הזקן, הלכות קריאת שמע, סימן ס"א סעיף ו'.

גאולה ומשיח / שמע

מקדש לעלוי נשמת סבתנו האהובה מרים צימל בת הרב יוסף ברוך ע"ה פרידמן

הקטע של קריאת שמע לקוח מחמש דברים. רש"י מסביר שהפסוק הראשון של קריאת שמע נועד גם לגרם לחשב על משיח. כך "שמע ישראל, ה' אלקינו – כעת הוא אלקינו- האלקים שלנו, כי הגויים אינם יודעים את ה'. אבל הוא עתיד להיות ה' אחד - באשר משיח יבוא כולם ידעו שהוא אחד. לומדים זאת גם מפסוקי הנביא האומרים שבזמן הגאולה הגויים יכירו את ה' כפי שאומרים בסיום תפילת "עלינו לשבח": "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" (ראה רש"י דברים פ"ק ו' פסוק ד')